

Nr 10.

Ankom till riksdagens kansli den 4 maj 1946 kl. 11 fm.

Första kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 10, i anledning av väckt motion om beredande av bättre försörjningsmöjligheter åt änkor.

I en inom andra kammaren väckt, till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 83, har fru *Nordgren m. fl.* hemställt, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning om huruvida och genom vilka åtgärder stöd, på annat sätt än genom pensioner och understöd, kan lämnas åt änkor för beredande av bättre försörjningsmöjligheter åt dem, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen ha utlåtanden avgivits av arbetsmarknadskommissionen, socialstyrelsen, socialvårdskommittén, Fredrika Bremerförbundet, högerns centrala kvinnoråd, svenska landsbygdens kvinnoförbund, folkpartiets kvinnoförbund, socialdemokratiska kvinnoförbundet, Sveriges husmodersföreningars riksförbund och yrkeskvinnors samarbetsförbund.

Samtliga hörda myndigheter och organisationer tillstyrka utredning.

De skäl, som anföras, överensstämma i huvudsak med de i motionen anförda. Socialvårdskommittén anser, att utredningen lämpligen kunde anförtros åt kommittén.

Andra kammarens andra tillfälliga utskott har i sitt över motionen avgivna utlåtande, nr 6, anfört följande:

Utskottet delar de i motionen och yttrandena framförda synpunkterna. Det finnes föga åtgjort för att bereda försörjningsmöjlighet åt kvinnor, som genom mannens frånfälle eller genom skilsmässa eller annan anledning blivit ställda ensamma. Väl kommer, om socialvårdskommitténs förslag i denna punkt lägges till grund för förslag till riksdagen angående folkpensioneringens reformering och detta vinner riksdagens bifall, änkepensionering över viss ålder att införas, men denna ålder är dels förhållandevis hög, och dels torde de pensioner, som komma att utmätas, icke förslå annat än till en högst nödortftig bärgning. Frågan om barnbidrag är ej heller löst på tillfredställande sätt.

Det är enligt utskottets mening heller icke rent underhåll genom samhällets försorg det i första hand bör vara fråga om utan beredande av möjlighet för

kvinnor av nämnda kategorier att efter kortare eller längre tids bortovaro från förvärvsarbete åter kunna inplaceras i produktionsprocessen. Många bli ställda ensamma vid ganska tidig ålder, och det måste ligga i både deras och samhällets intresse, att deras arbetskraft på bästa sätt skall kunna utnyttjas, i all synnerhet som det förefaller troligt, att efterfrågan på kvinnlig arbetskraft de närmaste decennierna kommer att bli mycket stor.

Kurser för omskolning, statlig eller kommunal låneverksamhet i en eller annan form, halvtidsarbete, tidsbegränsade pensioner och andra dylika åtgärder kunna därvid komma i fråga. Vilka metoder, som i det enskilda fallet böra komma till användning för att möjliggöra en bättre försörjning för dessa kvinnor och för samhället att göra sig gagn av deras arbetskraft, torde det emellertid ankomma på en framtida utredning att undersöka. Det är emellertid utskottet angeläget att understryka, att en utredning bör ta sikte icke endast på änkor utan även på fränskilda och på andra kvinnor i liknande ställning.

Med stöd av vad som sålunda anförts får utskottet hemställa, att andra kammarens för sin del måtte besluta, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning om huruvida och genom vilka åtgärder stöd, på annat sätt än genom pensioner och understöd, kan lämnas åt änkor för beredande av bättre försörjningsmöjligheter åt dem, samt att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga de förslag vartill utredningen kan föranleda.

Denna hemställan har av andra kammaren bifallits.

Utskottet, till vars behandling den sålunda av andra kammaren bifallna motionen hänskjutits, ansluter sig till vad andra kammarens andra tillfälliga utskott anförts i sitt utlåtande, nr 6 och hemställer,

att första kammaren måtte biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 4 maj 1946.

På utskottets vägnar:

HERMAN ERICSSON.

Närvarande: herrar *Ericsson, Carlström, Persson, Söderkvist, Lodenius, Fahlander* och *Sundelin*.
